

Základní škola, Znojmo, náměstí Republiky 9

KONCEPCE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Školní rok 2018/2019

Vypracovala: Mgr. Kamila Sobotková

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM (MPP)

Školní rok: 2018/2019

Základní škola, Znojmo, náměstí Republiky 9

Počet žáků: 600

Školní metodik prevence: Mgr. Kamila Sobotková

Výchovný poradce: Mgr. Simona Škaroupková

Minimální preventivní program vypracovává metodik prevence ve spolupráci s výchovným poradcem, koordinátorkou Žákovského parlamentu školy a ředitelem školy. Oblast týkající se prevence je i součástí školního řádu.

Zaměření minimálního preventivního programu:

1. Pedagogický sbor
2. Žáci školy
3. Rodiče
4. Metodická část

Ad. 1. PEDAGOGICKÝ SBOR

1.1. Pedagogové se podílí na realizaci MPP v rámci vyučování i při aktivitách mimo vyučování.

- Zařazování vhodných témat z oblasti prevence v rámci vyučování ve všech vyučovacích předmětech, zvláště pak ve výchově k občanství, výchově ke zdraví,
- využívání forem: výklad, rozhovor, názorné ukázky, diskuse, využití odborné literatury,
- v rámci zájmových činností – provádění činnosti kroužků v co nejširším zaměření,
- další vyplňování volného času žáků jednorázovými činnostmi,
- zařazování otázek prevence do třídnických hodin,
- sledování nabídky programů pro žáky a zajištění jejich provedení v rámci výuky.

1.2. Školení pedagogických pracovníků

Pedagogové se seznamují s problémy v této oblasti a spolupracují při tvorbě preventivních programů na naší škole. V rámci porad je vždy místo pro seznámení se stavem prevence na naší škole, mj.

- s akcemi, které na škole probíhají nebo budou probíhat,
- s informacemi o akcích v rámci okresu,
- s informacemi o celorepublikových akcích.

Ad. 2. ŽÁCI ŠKOLY

2.1. **Žáci** jsou v průběhu školní docházky seznamováni se škodlivostí drog, kouření, kriminality, s problematikou šikany, kyberšikany a se sociálně patologickými jevy v rámci vyučování a třídnických hodin, v rámci zájmových útvarů mají možnost trávit smysluplně čas a zabývat se různorodými činnostmi.

Pravidelně se konají následující aktivity pro žáky, které jsou zabezpečovány metodickou prevencí, popřípadě pracovníky různých institucí, které se touto oblastí zabývají:

- beseda s pracovníkem Policie ČR,
- beseda s pracovníkem Městské policie Znojmo,
- beseda s lékařem,
- beseda s kurátorem pro mládež při MÚ Znojmo,
- v rámci výchovy ke zdraví probíhá projekt „Kouření a já“, „ Snídaně ve škole – aneb jíme zdravě“, „Povídej a hraj si se mnou“ atd.
- prožitkové dny.

2.2. **Žákovský parlament** pracuje od roku 1990 nepřetržitě. Mezi jeho úkoly je dát právo žákům svobodně vyjádřit své názory a požadavky, přenést je jak do tříd mezi spolužáky, tak k vedení školy. Mezi další úkoly patří:

- zařazování otázek ochrany zdraví do jednání a schůzek ŽP,
- seznamování s řešením problémů (ve spolupráci s vyučujícími, s třídním učitelem, s ředitelem školy, popřípadě prostřednictvím schránky důvěry)
- celoškolská soutěž mezi třídami.

ad. 3. SPOLUPRÁCE S RODIČI

- seznamování rodičů v rámci třídních schůzek SR s problematikou ochrany zdraví, popřípadě lze využít webových stránek školy, e-mailové pošty,
- řešení problémů žáků s rodiči musí být citlivé, lze provádět v rámci schůzek SR, individuálních schůzek, popř. při jednání v ředitelně školy,
- poskytování dostupné literatury rodičům.

ad. 4. MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ

- doplňování literatury do učitelské i žakovské knihovny – zajišťuje preventistka školy, literatura je k dispozici po dohodě s preventistkou a výchovnou poradkyní,
- předávání zkušeností a materiálů, které získají pedagogové na absolvovaných školeních,
- sledování propagačních materiálů a literatury týkající se drog a sociálně patologických jevů,
- vypůjčování materiálů (popř. videozáznamů) z pedagogického střediska ve Znojmě popř. jiných institucí.

Ve Znojmě, 28. 8. 2018

.....
Vypracovala: Mgr. Kamila Sobotková
školská metodik prevence

.....
Schválil: Mgr. Jirí Šmahaj
ředitel školy

KONCEPCE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Školní rok 2018/2019

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům, snížení rizika vlivů, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mládeže. U návykových látek a gamblerství rovněž snižování jejich dostupnosti. Účinná prevence musí dále ovlivňovat chování dětí a dospívajících ve smyslu podpory zdraví a nabízet hodnotné volnočasové aktivity.

Výskyt sociálně patologických jevů (drogy, kriminalita, nepřátelství, agresivita, šikana, kyberšikana, rasismus apod.) u dětí a mládeže je nutné primárně chápat jako selhání rodiny. Škola může případné sociální handicap související s problémovým vlivem rodinného prostředí na dítě pouze s menšími či většími úspěchy eliminovat.

Mezi priority programu patří:

- včasné odhalování specifických poruch učení a chování,
- peer-programy,
- metody aktivního učení,
- prožitkové metody,
- poradenská činnost.

Při začleňování programu do tematického plánu lze využívat zásady efektivní prevence:

- aplikování preventivních aktivit v dostatečně raném věku,
- věkově přiměřené, různorodé a aktivizující metody (kresby, koláže, výroba plakátů a letáků, diskuse o případech uvedených v médiích),
- nabízení pozitivních alternativ chování a životních cílů,
- využívání peer-programů,
- výcvik sociálně psychologických dovedností včetně odmítání nabídky, dovedností v sociální komunikaci, zvládnutí sociálních vztahů a stresových situací,
- nabídka školních i mimoškolních aktivit pro smysluplné využívání volného času dětí i dospívajících,
- aktuálnost a pravdivost poskytovaných informací,
- organizování besed s odborníky,
- informování o poradenských možnostech,
- sledování efektivity opatření,
- důsledné a soustavné vzdělávání žáků v oblasti zdravého životního stylu,
- utváření postoje ke společnosti, zdravému životnímu stylu a speciálně ke zneužívání drog u žáků,
- využívání schránky důvěry ve škole,
- aktualizování nástěnky s protidrogovou tematikou,
- aktivní zapojování žáků do výuky – např. ankety, možnost uspořádání jednorázových akcí (soutěže, turnaje, apod.),
- skupinová práce ve vyučování,
- možnost projektového vyučování,
- možnost prezentací prostřednictvím interaktivní tabule.

Tematický plán zaměřený na prevenci sociálně patologických jevů

II. stupeň základní školy

6. ročník:

V centru pozornosti stojí výchova ke zdravému životnímu stylu, dále se zaměříme na rozvíjení etického a právního vědomí a občanských postojů.

Navrhovaná témata:

1) Zdraví a nemoc

- znalost stavby a fungování lidského těla,
- znalost obecně respektovaných postojů vůči odlišným skupinám lidí (např. k uživatelům drog) a uvědomění si, jak postoje ovlivňují to, jak je s těmito lidmi zacházeno.
- význam správné výživy, význam cvičení pro posílení a zachování zdraví,
- dovednost volby správného druhu stravy, projekt „ Snídaně ve škole. ...“,
- dovednost v oblasti péče o tělo, v oblasti tělesných cvičení a hygieny,
- uvědomit si cenu zdraví.

2) Úloha léků ve společnosti

- dovednosti spojené se správným užíváním potřebných léků,
- odmítání zneužívání léků,
- uvědomění si hodnoty vlastního zdraví.

3) Pozitivní a negativní účinky alkoholu

- uvědomění si škodlivosti alkoholu na zdraví člověka,
- vypěstovat dovednost vybírat si vhodné osoby a organizace, u nichž lze hledat pomoc,
- pozitivně přijímat kladné příklady dospělých, zejména rodičů a učitelů.

4) Nebezpečí kouření

- peer-programy.

5) Problematika šikany a kyberšikany

6) Bezpečnost v silničním provozu

7) Dovednosti při budování vlastní sebeúcty a úcty k druhým

- přijímat odpovědnost za sebe a za své chování.

8) Výchova k toleranci rasových menšin

7. ročník:

Dále se rozvíjí výchova ke zdravému životnímu stylu, podporuje se všestranný rozvoj osobnosti žáka, vyloučení či snížení rizika úrazů, šikany.

Navrhovaná témata:

1) Další informace o drogách

- experimentování s drogou je osobní věcí každého, ale je nutné vědět, že může mít nebezpečné důsledky
- tolerance vůči nedostatkům druhých

2) Základní znalosti péče o tělo

- význam správné výživy
- uvědomit si cenu zdraví.

3) Užívání drog

- vědět o možném nátlaku vrstevníků a jak mu odolat,

- základní optimistická životní orientace vůči tomu, co život přináší.
- 4) Výchova k toleranci rasových menšin

8. ročník:

Za prioritní se považuje výchova k odpovědnosti za zdraví své a ostatních. Věnovat zvýšenou pozornost rizikovým skupinám žáků, možnost uspořádání přednášek k dané problematice. Navrhovaná témata:

- 1) Způsoby, jakými výrobci alkoholu a tabákových výrobků propagují své výrobky
 - dovednosti, jak hodnotit reklamu a naučit se odolávat nabídkám z okolí,
 - být zodpovědný ke svému zdraví.
- 2) Další informace o působení drog a nebezpečí, která mohou přinést
 - získávání jistoty v hodnocení zneužívání návykových látek,
- 3) Právní výchova
 - znalost školních předpisů týkajících se drog a jejich zneužívání,
 - seznámení se se zákony a s legislativou této oblasti.
- 4) Dovednosti v rozvoji nezávislosti a tolerance v osobních vztazích
 - pozitivní sebejistota v rozhodování založená na radách a příkladech druhých.
- 5) Pochopení úlohy vlivu prostředí v otázkách zdraví, předcházení chorobám
 - porozumění významu péče o tělo,
 - výchova k odpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních,
 - relaxační cvičení.
- 6) Získání znalostí, kde získat radu a pomoc, nastanou-li problémy (včetně specifických problémů s drogami) – telefonní čísla atd.
 - nápomocný přístup vůči druhým.
- 7) Realizace projektu „Kouření a já“
 - navodit atmosféru důvěry žáka k učiteli,
 - realizace vhodných aktivit (her) v rámci tohoto projektu,
 - formou anket a dotazníků zjišťovat současný stav sociálně patologických jevů.
- 8) Příprava a realizace projektu „Povídej a hraj si se mnou“

9. ročník:

Připomínka a aktualizace telefonních čísel Linky důvěry, poraden, atd. Trvalé a systematické zaměření na profesní přípravu – spolupráce s úřadem práce (exkurze, přednášky). Navrhovaná témata:

- 1) Znalosti v oblasti práva v souvislosti s drogami
 - dovednosti, jak řešit konflikt a jak se vyrovnat s problémy.
- 2) Znalosti, jak poskytnout pomoc druhým
- 3) Kulturní kontext užívání a zneužívání drog
 - světový obchod s drogami.
- 4) Dovednosti, jak ovládat své emoce
 - znalost motivů, které souvisejí s experimentováním s drogami a jejich zneužíváním,
 - dovednosti, jak naslouchat druhým, jak sdělovat pocity a efektivně komunikovat,
 - dovednosti, jak zastávat a obhajovat v debatách a diskusích vlastní postoje,
 - dovednosti umět ventilovat své pocity různými způsoby (např. tanec, drama, hudba).
- 5) Pochopení biologického a mentálního vývoje
 - dovednost zdokonalovat si sociální schopnosti (např. sebekontrolu, stresovou

- odolnost),
 - tolerantní přístup k druhým,
 - dovednosti v oblasti vztahů a rodičovství.
- 6) Znalosti z oblasti sexuální výchovy ve spolupráci s Oblastní charitou Znojmo
- nechtěná těhotenství, antikoncepce,
 - pohlavně přenosné choroby,
 - obchod s bílým masem.
- 7) Sekty a náboženská hnutí
- 8) Bezpečnost v silničním provozu

Cílem je, aby žák chápal činnost ve škole jako smysluplnou a zajímavou, aby v ní nacházel pocit bezpečí a jistoty (nikdo vůči němu nepoužívá psychickou či fyzickou agresi). Žák má ve škole nacházet dostatek informací o dané problematice, získávat dovednosti a utvářet si pozitivní postoje.

S minimálním preventivním programem je seznámen každý pedagogický pracovník, jeho realizace probíhá za účasti všech vyučujících.

Žáci jsou postupně zapojováni do různých dlouhodobých, ale i jednorázových akcí, které na škole probíhají.

Zodpovědnost: ŠMP, řš, ped. pracovníci

Termín: průběžně

ČASOVÝ HARMONOGRAM AKTIVIT PRO ŽÁKY

ZÁŘÍ

- úvodní schůzka žakovského parlamentu
- sestavení programu činnosti v novém školním roce
- vyhlášení celoroční soutěže „O nejlepší třídu“
- Den přátelství - 6. ročník
- třídní schůzky nově vytvořených kolektivů
- Závodů dračích lodí – II. st.
- beseda se ŠMP

ŘÍJEN

- schůzka žakovského parlamentu
- soutěž ve sběru kaštanů a papíru
- „Čas proměn“ – dívky i chlapci - 6. ročník
- Dýňový den pro ročníky 1. stupně
- Dýňová stezka
- Podzimní tvořivý týden - 1. stupeň
- Knínické rybníky a les v jejich okolí – přírodovědná exkurze

LISTOPAD

- schůzka žakovského parlamentu
- kontrola a bodování šaten
- třídní schůzky SR, pohovory o prospěchu

PROSINEC

- schůzka žakovského parlamentu
- soutěž ve vánoční výzdobě tříd
- Vánoční koncert Libohlásku + Yamahy
- předvánoční Vídeň
- vánoční pošta
- Vánoční rozjímání
- Vánoční laťka (přebor školy ve skoku vysokém 6. - 9. ročník)
- Mikulášská diskotéka ve ŠD,

LEDEN

- schůzka žakovského parlamentu
- beseda o volbě povolání, pohovory
- lyžařský výchovně výcvikový zájezd pro žáky 7. ročníku (7.-13.1.2018)

ÚNOR

- schůzka žákovského parlamentu
- seznámení žáků s průběžnými výsledky soutěže „O nejlepší třídu“
- Valentýnská pošta
- škola v přírodě – 1. st.
- karneval ŠD + I. stupeň
- poruchy příjmu potravy – 7. roč.
- Svět kolem nás – Irán, zahalená krása (7.-8.roč.)

BŘEZEN

- schůzka žákovského parlamentu
- kontrola a bodování šaten
- velikonoční výzdoba školy a její hodnocení
- týden netradiční výuky – 1. st.
- svátky jara - 1. st.
- tradiční taneční večírek Sdružení rodičů
- lyžařský výchovně výchovný zájezd pro 8.-9. ročníku (Itálie)

DUBEN

- schůzka žákovského parlamentu
- soutěž ve sběru papíru
- Barvínkův barevný týden
- „Noc s Andersenem“ – 1. st.
- pálení čarodějnic ve ŠD
- třídní schůzky SR, pohovory o prospěchu
- beseda na Městské policii ve Znojmě – 7. roč.
- Den Země – budoucnost planety Země – prožitkový den
- Velikonoční vystoupení Libohlásku
- Velikonoce – svátky jara – prožitkový den

KVĚTEN

- schůzka žákovského parlamentu
- maminky mají svátek – akce 1. st.
- výlety tříd
- Muzejní noc
- „Dyslektická olympiáda“ – 1. stupeň
- Olympiáda jednotlivců – 1. stupeň Ves, Veá

ČERVEN

- schůzka žákovského parlamentu
- vyhodnocení výsledků sběru pomerančové kůry
- Den dětí ve ŠD

- sportovní den – 2. stupeň
- vyhlášení vítěze soutěže „O nejlepší třídu“
- sportovní kurz – 9. ročník
- Knínické rybníky a les v jejich okolí – přírodovědná exkurze pro žáky 7. roč.

V rámci poradenské služby zajišťujeme žákům důvěryhodné a dostupné poradenství. Konzultační hodiny probíhají na základě individuálních potřeb žáků školy. Dotazy a připomínky mohou žáci (i anonymně) vřazovat do schránky důvěry umístěné v meziposchodí školy. Ve třídách jsou na třídních nástěnkách vyvěšena důležitá telefonní čísla, některá mají žáci zapsaná v žákovských knížkách.

Školní metodik prevence má k dispozici velké množství odborné literatury, používá ji vhodně ve vyučování nejen on, ale i ostatní pedagogové. Žáci se zapojují do soutěží týkajících se otázek sociálně patologických jevů. Škola spolupracuje i s jinými institucemi, např. PPP, KHS, Police ČR, MÚ atd.

Rodiče jsou informováni o aktivitách, které se na škole realizují, a to zejména prostřednictvím Rady Sdružení rodičů, třídních schůzek, pohovorů, Dne otevřených dveří a internetových stránek školy.

Ve škole mají žáci možnost pracovat ve velkém počtu zájmových útvarů (viz. Pracovní plán školy). Zapojení žáků je velmi dobré. Největší zájem je o kroužky sportovního, hudebního a výtvarného zaměření. Pro volnočasové aktivity má škola velmi dobré zázemí. Žáci mají možnost navštěvovat i jiné instituce (např. DDM), s nimiž spolupracujeme.

Žáci také mohou využívat internetovou učebnu a navštěvovat tak www stránky naší školy na adrese <http://zsrepubliky.cz>, E-mail školy zs.republiky@zn.orgman.cz.

Již jedenáct let je výuka obohacena o programy pro interaktivní tabule a dataprojektory. Škola je umístěna ve třech budovách; zaměstnanci všech tří budov spolupracují, jsou pravidelně informováni o aktivitách týkajících se primární prevence.

Školní metodik prevence používá několik výzkumných metod – rozhovor, dotazník, anketu, slohové práce, schránku důvěry.